

Liderlik Dersleri İçin Rol Yapma Etkinliği Rehberi

Bu rehber Prof. Dr. İzzet Kılınç'ın yürüttüğü "Liderlik" dersleri kapsamında kullanılan yöntemlerden birisi olan rol yapma etkinliğini açıklamaktadır. Liderlik derslerinde rol yapma etkinliği yapılmasının amacı; öğrencilere aktarılan liderlik kavramlarının yalnızca teorik olarak anlaşılıp anlaşılmadığını değil, bu kavramların **davranışa dönüştürülüp dönüştürülemediğini**, gerçek hayata benzer durumlar içinde **uygulanıp uygulanmadığını** derslik ortamında test etmektir.

Rol yapma etkinliği, öğrencilerin liderlik bilgilerini kullanarak **iletişim kurmalarını, karar almalarını, çatışma yönetmelerini, empati göstermelerini ve liderlik davranışı sergilemelerini** sağlayan uygulamalı bir öğrenme yöntemidir. **Buradaki amaç**; öğrencilerin:

- Liderlik bilgilerini davranışa dönüştürmeleri,
- Kendi liderlik tarzlarını fark etmeleri,
- Gerçek hayata benzer durumlarda karar alma becerilerini geliştirmeleri,
- İletişim ve çatışma yönetimi becerilerini artırmalarıdır.

Rol Yapma Etkinliğinin Temel Unsurları

Rol yapma etkinliklerinde öğrencilerin göz önünde bulundurması gereken temel unsurlar şunlardır:

- Ana tema
- Senaryo (olay durumu)
- Roller
- Ortam
- Ayrıntılar

Etkinlikler grup çalışması kapsamında, sınırlı süre içinde ve derslik ortamında gerçekleştirilecektir.

Ana Tema

Ana tema, etkinliğin yapılacağı haftada teorik olarak işlenen liderlik konusudur.

Örneğin:

- Karizmatik liderlik
- Dönüşümcü liderlik
- Etik liderlik
- Çatışma yönetimi
- Değişim yönetimi

Rol yapma etkinliğinde tüm davranışlar ve diyaloglar bu temaya dayanmalıdır.

Senaryo (Olay Durumu)

Senaryo, ana temaya bağlı olarak oluşturulan ve gerçek iş yaşamında karşılaşılabilecek bir durumu içermelidir. Örneğin ana tema **etik liderlik** ise senaryo: Bir yöneticinin, işletme çıkarı ile etik değerler arasında kaldığı bir durumu içerebilir. Ana tema **çatışma yönetimi** ise senaryo: İki çalışan arasında yaşanan ciddi bir anlaşmazlığın lider tarafından çözülmesini içerebilir.

Senaryoda mutlaka bir problem, belirsizlik veya çatışma bulunmalıdır.

Roller

Her rol yapma etkinliğinde en az şu roller bulunmalıdır:

- Bir lider (yönetici)
- En az iki takipçi (çalışan)
- Gözlemci(ler)

Roller, öğrenciler arasında dağıtılır. Rolü üstlenen öğrenciler, verilen karakter özelliklerine uygun davranmalıdır. Gözlemciler, liderin ve diğer rollerin davranışlarını değerlendirmekle sorumludur.

Ortam

Rol yapma etkinliği, gerçek ya da hayali bir işletme ortamında geçmelidir.

Bu ortam:

- Bir retim işletmesi
- Bir yazılım işletmesi
- Bir hastane vb., olabilir.

Ortam, senaryonun gerçekçiliğini destekleyecek şekilde tanımlanmalıdır.

Ayrıntılar

Rol yapmanın etkili olabilmesi için:

- Karakter zellikleri belirgin olmalıdır (savunmacı çalışan, pasif çalışan, agresif çalışan vb.)
- Problemin arka planı açık olmalıdır
- Liderin içinde bulunduğu baskı unsurları tanımlanmalıdır

Ayrıntılar, ğrencilerin rolü “oynamasını” değil, rolü “yaşamasını” sağlamalıdır.

Uygulama Süreci

- Senaryo ğrencilere dağıtılır.
- Roller belirlenir.
- Öğrencilere hazırlık için kısa süre verilir (5–10 dk).
- Rol yapma gerçekleştirilir (10–15 dk).
- Rol yapma sonrasında geri bildirim aşamasına geçilir.

Geri Bildirim Aşaması (Etkinliğin En nemli Bölümü)

Bu aşamada şu sorular tartışılır:

- Lider nasıl bir iletişim kurdu?
- Hangi liderlik davranışları gözlendi?
- Daha etkili nasıl davranışabilirdi?
- Teorik olarak öğrenilen kavramlar ne ölçüde uygulandı?

Gözlemciler ve eğitmen bu aşamada aktif rol alır.